

Regionale klachtencommissie Wvggz Groningen

Klaagschriftnummer: K/23.00036

De Regionale klachtencommissie Wvggz Groningen behandelt het klaagschrift dat op 26 september 2023 is ontvangen door de klachtencommissie. De klacht is ingediend door klager. De klacht richt zich tegen het feit dat de beslissing om in het kader van verplichte zorg klager over te plaatsen vanuit FPA Zuidlaren naar CTP Veldzicht op 25 juli 2023 zeer kort voor de overplaatsing mondeling is aangezegd en pas na de overplaatsing schriftelijk is bevestigd. De voor behandeling verantwoordelijke persoon zijn psychiater (verder ook te noemen: verweerder 1) en geneesheer-directeur (verder ook te noemen: verweerder 2).

Verloop van de klachtprocedure

Het klaagschrift is ontvangen op 11 september 2023, De schriftelijke reactie van verweerder is ontvangen op 25 september 2023. Klager heeft de klachtencommissie door middel van een ondertekende verklaring toestemming verleend voor inzage in zijn dossier. Klager verzoekt in het klaagschrift om in het kader van artikel 10:11 lid 1 Wvggz vergoeding van de schade die hij als gevolg van de verplichte zorg heeft geleden.

Schriftelijke stukken (klachtdossier):

- Klaagschrift dd. 30 augustus 2023, ontvangen op 11 september 2023;
- Verweerschrift dd. 22 september 2023, ontvangen op 25 september 2023.

Partijen hebben een afschrift van elkaars stukken ontvangen.

Digitale hoorzitting van 26 september 2023. Hieraan namen deel:

- klager, bijgestaan door de vervangend patiëntenvertrouwenspersoon (pvp);
- verweerder 1, bijgestaan door GZ-psycholoog (verder ook te noemen: hoofdbehandelaar);
- verweerder 2

en voor de klachtencommissie:

- voorzitter klachtencommissie;
- psychiater, lid klachtencommissie;
- lid klachtencommissie;

Voor de verslaglegging nam de ambtelijk secretaris klachtencommissie, deel.

De inhoud van het klaagschrift en de schriftelijke reactie van verweerdere wordt hier als herhaald en ingelast beschouwd.

De klacht

Klager heeft, zakelijk en verkort weergegeven, het navolgende naar voren gebracht:

Sinds augustus 2022 was klager opgenomen op de FPA in Zuidlaren. Op 25 juli 2023 werd hij 's ochtends om 10.00 uur wakker gemaakt met de mededeling dat hij per direct overgeplaatst zou worden naar CTP Veldzicht. Hij kreeg niet de tijd om zich te douchen, hij mocht zich alleen even opfrissen en wat spullen bij elkaar pakken.

De schriftelijke informatie van de geneesheer-directeur over de overplaatsing heeft klager pas in de week daarna ontvangen. De klachtwaardigheid van de overplaatsing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de pvp was hem niet meegedeeld op 25 juli 2023. Daardoor heeft klager geen kans gekregen om een klacht in te dienen en om schorsing van die beslissing te vragen.

Klager was wel boos over de overplaatsing maar hij is rustig meegegaan, hij wist dat het geen zin had om zijn boosheid te uiten. Wel is hij van mening dat wanneer hem eerder was verteld dat hij zou worden overgeplaatst en de reden waarom dit gebeurde, het risico op agressie veel minder hoog zou zijn dan wanneer het zoals nu, zonder verdere aankondiging, wordt uitgevoerd. Klager is van mening dat er geen omstandigheden waren die rechtvaardigen dat hij pas een week na de overplaatsing de schriftelijke uitvoeringsbeslissing heeft ontvangen.

In de maanden voorafgaand aan de overplaatsing ging het niet heel goed met klager, dat lag zowel aan hem zelf als aan de FPA Zuidlaren.

Klager blowde, dat werd gedoogd, er waren meer op de afdeling die blowden. Hij kreeg geen goede behandeling, er was ook geen behandeling voor zijn drugsverslaving.

Uit het verweerschrift maakt klager op dat verweerders stellen dat hij niet mee wilde werken aan de behandeling en weigerde om te stoppen met het gebruiken van drugs. Dit is onjuist. Klager wilde juist graag naar een verslavingskliniek maar omdat dat steeds niet mogelijk was, heeft klager verzocht om ambulante behandeling. Daarnaast wordt klager in het verweerschrift beschuldigd van dealen aan andere patiënten, dit is een onterechte en zware beschuldiging waarvoor geen bewijs geleverd is.

Kort voor de overplaatsing was er nog sprake van de mogelijkheid om als vervolgplek aangemeld te worden voor een BW. Het is klager niet duidelijk waarom hij zou zijn afgewezen bij de BW maar toen verblijf in een BW van de baan was, mocht hij een eigen woning gaan zoeken, zo was hem meegedeeld. Hij heeft zich ingeschreven voor een woning maar door de overplaatsing naar Veldzicht heeft zijn vader de bezichtiging van die woning voor hem moeten doen.

Het enige voordeel aan zijn verblijf binnen Veldzicht is dat klager zich serieus genomen voelt, dat was binnen de FPA Zuidlaren niet het geval. Klager kreeg moeilijk contact met verweerder 1 en de hoofdbehandelaar, contact was eigenlijk alleen op het initiatief van hen mogelijk.

Binnen Veldzicht is klager ook drugs aangeboden, zowel softdrugs als harddrugs, maar klager is niet op het aanbod ingegaan. Hij merkt zelf dat het een stuk beter met hem gaat nu, waarbij hij aangeeft dat dit komt omdat er naar hem geluisterd wordt en hij zich gehoord voelt. Maar behandeling voor zijn drugsverslaving is ook binnen Veldzicht niet mogelijk, daarom is dit ook niet de juiste plek voor hem.

Het geeft klager een gevoel van onzekerheid, onveiligheid, onmacht en rechteloosheid dat er zo met hem is omgegaan. Klager is bang dat hem dit opnieuw zal overkomen.

De vervangend pvp vult aan dat klager heeft aangegeven dat hij gewild had dat er met hem was gesproken over waar hij naartoe zou gaan na zijn verblijf bij de FPA Zuidlaren.

Bij navraag tijdens de hoorzitting geeft klager aan dat het hem bij deze klacht alleen gaat om het late tijdstip waarop de overplaatsing aan hem is medegedeeld en niet om het feit dat hij is overgeplaatst.

Onder verwijzing van artikel 10:11 lid 1 Wvvgz verzoekt klager om de schade die hij als gevolg van de overplaatsing heeft geleden te vergoeden. Klager begroot deze schade op 50 euro.

Het verweer

Verweerders hebben, zakelijk en verkort weergegeven, het navolgende naar voren gebracht:

Klager is sinds februari 2021 in beeld bij de GGZ in verband met gecombineerde problematiek: een autismespectrumstoornis, verslaving aan alcohol en drugs en – uitgelokt door middelengebruik – psychotische episodes. In de afgelopen jaren is klager drie keer opgenomen geweest voor detox en behandeling en is er ambulant contact geweest met Verslavingszorg Noord Nederland (VNN) en Lentis. Na een opname in het Universitair Centrum Psychiatrie (UCP) is klager vanaf augustus 2022 met een zorgmachtiging opgenomen binnen de FPA Zuidlaren waarbij de hoofdbehandelaar betrokken werd en verweerder 1 als Wvvgz-zorgverantwoordelijke is aangewezen door verweerder 2. De doelen van de opname waren het adequaat instellen op medicatie, het behandelen van de psychosegevoeligheid, het bereiken van langdurige abstinentie van middelen en mogelijk het opbouwen van behandelcontact wat in een ambulant (gedwongen) kader kan worden voortgezet. Vanaf de start van de opname verloopt het contact met klager moeizaam, klager geeft aan het nut van de opname niet in te zien en toont zeer beperkt ziektebesef. Het middelengebruik bestaat onder andere uit het regelmatig bestellen en gebruiken van (nieuwe) synthetische drugs (3MMC/4MMC) en blowen. In oktober 2022 is klager na een ernstig incident kort overgeplaatst naar de FPC Dr. S. van Mesdag in Groningen en later nog een keer naar de Kliniek Groningen.

Vanaf mei 2023 nam het drugsgebruik van klager toe en neigde het bijna naar dagelijks gebruik. Kamercontroles waren vanwege de frequente cannabisdampen op de kamer van klager, met het oog op de gezondheid van het personeel, niet goed mogelijk. Klager leverde meermaals ongeldige urinecontroles in, nam niet meer deel aan werkprojecten en hield zich niet meer aan zijn dagprogramma.

Op de momenten dat hij gebruik maakte van zijn vrijheden kocht en gebruikte hij cannabis. Wanneer hij geen vrijheden had, verwierf hij drugs via medepatiënten. Daarnaast waren er de laatste maand ook aanwijzingen voor het gebruik van synthetische drugs.

Er werd geconstateerd dat klager geleidelijk teloor ging, hij liet zich niet corrigeren, hij blowde op zijn kamer, weigerde behandeling en weigerde om zich te conformeren aan de afdelingsregels en afspraken. Uit overdracht van informatie van de ambulante betrokken casemanager bleek dat klager had aangegeven dat hij wilde blijven blowen, ook wanneer hij een eigen woning zou hebben.

De hoofdbehandelaar licht toe dat er medio mei / juni 2023 onvoldoende commitment was om te gaan werken, klager gaf aan dat hij dat zou gaan doen als hij een eigen huis zou hebben. Klager werkte niet mee met verdere uitwerking van een plan om toe te werken naar zelfstandig wonen en hij gaf aan geen behandeling te willen bij de FPA Zuidlaren. Er is met klager besproken dat het niet goed ging bij de FPA Zuidlaren, geeft de hoofdbehandelaar aan. De ouders van klager zijn soms in het proces betrokken maar soms mocht dit ook niet van klager. Ouders hebben ook aangegeven dat zij niet in staat waren klager voldoende steun te bieden wanneer hij zelfstandig zou gaan wonen. In een breed zorgoverleg met betrokken partijen is gesproken over wat de te zetten stappen zouden zijn. Er was vanuit andere instellingen, bijvoorbeeld verslavingsklinieken, geen bereidheid om de zorg voor klager te dragen omdat hij eerst zou moeten detoxen, maar ook voor een detoxbehandeling werd hij afgewezen.

Omstreeks 20 juli 2023 werden verschillende verplaatsingsscrenario's naar een kliniek met een hoger beveiligingsniveau overwogen. Omdat er nog geen concrete plek was waar klager naartoe zou kunnen, is dit nog niet met klager gedeeld. Verweerder, de hoofdbehandelaar en de ambulante behandelaren schatten in dat er een risico bestond dat klager moeilijk benaderbaar was en dat een aankondiging van overplaatsing zou kunnen resulteren in een vorm van agressie waardoor besloten is om een overplaatsing pas aan te kondigen op het moment dat dit concreet werd en de overplaatsing ook daadwerkelijk plaats zou gaan vinden.

De vraag om adequate behandeling en een goede verslavingskliniek was al die tijd wel voorliggend, het doel was om abstinentie te bereiken of in elk geval het gebruik zodanig te minimaliseren zodat samenwerking in de behandeling zou ontstaan. Ondanks de goede wil van klager waren hierover geen goede afspraken met hem te maken. Het gebruik nam hand over hand toe en de teloorgang nam toe. Klager is in elk geval één keer door de verpleging betrapt op het geven van een joint aan een medepatiënt, waardoor ook het behandelklimaat in de kliniek door het handelen van klager werd aangetast. Dergelijk gedrag is niet meer behandelbaar binnen de FPA Zuidlaren. In een meer gesloten setting zou abstinentie bereikt kunnen worden, locaties als de FPK in Assen en de FPC Dr. S. van Mesdag kliniek in Groningen zijn als mogelijkheden verder onderzocht. Het meest subsidiair was het om in te zetten op overplaatsing naar Veldzicht, gezien de meer gesloten setting en de behandel mogelijkheden.

Vanwege de vakantie van de hoofdbehandelaar heeft verweerder 1 samen met de teamleider inhoudelijke zaken de plaatsingsmogelijkheden voor klager verder onderzocht. In overleg met het behandelteam van Veldzicht is besloten dat klager, zodra er plek was, naar die locatie zou worden overgeplaatst gezien de behandel mogelijkheden aldaar.

Verweerder 1 heeft de overplaatsing aan klager toegelicht op het moment dat duidelijk werd dat er plek was bij Veldzicht, op 25 juli 2023, het vervoersteam van Veldzicht was op dat moment al onderweg naar Zuidlaren om klager op te halen. Hij heeft aangegeven dat er sprake was ernstige teloorgang door het drugsgebruik en dat klager anderen meeneemt door hen drugs te geven waarvoor klager door middel van een crisisplaatsing bij Veldzicht zou worden opgenomen. Klager gaf daarop aan het wel best te vinden maar graag nog te willen douchen voordat hij weg zou gaan. Uit vrees dat klager zich mogelijk zou kunnen verschansen in de doucheruimte en / of het risico op escalatie, is aangegeven dat douchen niet mogelijk was maar dat hij wel de gelegenheid kreeg om zich op te frissen. Klager heeft zijn gezicht gewassen, zich aangekleed en wat kleding, zijn telefoon en oplader, muziek en een jas ingepakt in een rugtas. Klager heeft zijn verontwaardiging geuit over de korte termijn van meedelen van de overplaatsing maar is rustig meegelopen naar het vervoer.

Verweerder 1 heeft op 25 juli 2023 verweerder 2 verzocht om de verplichte zorg over te dragen aan Veldzicht omdat er sprake was van een stagnatie in het behandeltraject. Op 25 juli 2023 heeft verweerder 2 een schriftelijk gemotiveerde beslissing in het kader van artikel 8:16 Wvvgg genomen en is de verantwoordelijkheid voor het verlenen van verplichte zorg overgedragen aan de geneesheer-directeur van Veldzicht.

In de schriftelijke uitvoeringsbeslissing die diezelfde dag naar klager en zijn advocaat is gestuurd, is de klachtwaardigheid hiervan en de mogelijkheid van advies en bijstand door de pvp opgenomen. Het feit dat klager op dat moment al overgeplaatst was, maakt juridisch gezien geen verschil.

Verweerders verwijzen naar de uitspraak van de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2020:2096) waarin door de Hoge Raad is overwogen dat de wettelijke regeling van het klachtrecht geen grondslag biedt voor de opvatting dat de betrokkene eerst in staat moet zijn om de beslissing te doen schorsen voordat daar uitvoering aan wordt gegeven, nu deze opvatting er toe zou kunnen leiden dat aan de betrokkene de zorg wordt onthouden die in het belang van de betrokkene noodzakelijk wordt geacht. In artikel 8:16 Wvvgz, tweede lid is geen termijn bepaald waarbinnen de geneesheer-directeur de betrokkene schriftelijk in kennis moet stellen van zijn beslissing. Welke termijn aanvaardbaar is, hangt af van de omstandigheden van het geval.

Verweerder 1 erkent dat er een verschil van inzicht bestaat tussen klager enerzijds en verweerders en de hoofdbehandelaar anderzijds over de afwegingen die zijn gemaakt ten aanzien van de veiligheidsrisico's en het moment van informeren over de overplaatsing. Wel merkt hij op dat tijdens de zitting een andere versie van klager wordt gezien dan ten tijde van de laatste maanden van zijn verblijf bij de FPA Zuidlaren.

Verweerders zijn van mening dat zij juist in het belang van klager en de veiligheid zeer zorgvuldig hebben gehandeld en de veiligheid voorop hebben gesteld. De persoonlijke gevoelens van klager ten aanzien van de abrupte overplaatsing erkennen zij. Als verweerder 1 hierop terugkijkt is dit voor klager een vorm van ontvoering geweest die hem erg rauw op zijn dak is gevallen. Wel benadrukt hij dat dit vergaande maatregelen zijn geweest bij bijzondere omstandigheden.

De hoofdbehandelaar en verweerders hebben aangegeven dat de informatie die klager ter zitting naar voren brengt over zijn onvrede over de behandeling bij de FPA Zuidlaren, verder gaat dan wat in het klaagschrift naar voren is gebracht. Daar zijn ook andere collega's van de FPA Zuidlaren bij betrokken die zich nu niet kunnen verweren. Om die reden wordt niet verder op dit punt ingegaan.

Overwegingen en conclusies van de klachtencommissie

Ten aanzien van de ontvankelijkheid en de bevoegdheid:

Op grond van artikel 10:3 Wvvgz kan de betrokkene, de vertegenwoordiger of een nabestaande van betrokkene een schriftelijke en gemotiveerde klacht indienen bij de klachtencommissie over de nakoming van een verplichting of een beslissing op grond van de in dat artikel opgesomde artikelen uit de Wvvgz. De klachtencommissie kan de klachten op basis van het klachtenreglement van de Regionale klachtencommissie Wvvgz Groningen, laatstelijk vastgesteld op 1 april 2020, beoordelen.

De Regionale klachtencommissie Wvvgz Groningen beoordeelt de klacht op basis van de stukken die zijn opgenomen in het klachtdossier, waarvan partijen afschrift hebben ontvangen, de informatie uit het patiëntdossier van klager en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht.

Op 25 juli 2023 is klager in eerste instantie mondeling geïnformeerd over het feit dat hij kort daarna zou worden overgeplaatst naar Veldzicht. Dit besluit is dezelfde dag, maar na de feitelijke overplaatsing, schriftelijk vastgelegd en aan klager verzonden. Klager is in dit schrijven gewezen op de mogelijkheid om hiertegen in beklag te gaan bij de Regionale Klachtencommissie Wvvgz Groningen. Het Bureau Geneesheer Directeur heeft dezelfde dag per mail een afschrift van de brief aan Veldzicht verzonden met het verzoek ook een exemplaar aan klager te overhandigen. De advocaat van klager heeft eveneens dezelfde dag een afschrift van deze brief ontvangen. Klager is van mening dat aan hem een mogelijkheid geboden had moeten worden om een klacht en een schorsingsverzoek in te dienen tegen de beslissing, voordat hij daadwerkelijk werd overgeplaatst. De volgorde die nu is gehanteerd, namelijk eerst overplaatsen en daarna pas een schriftelijke kennisgeving, is volgens klager onzorgvuldig.

Verweerders hebben hiertegen aangevoerd dat het achteraf op schrift stellen van de beslissing nooit de voorkeur heeft en ook niet vaak voorkomt. Maar dat in geval van klager een risico-afweging is gemaakt. Op grond van deze risico-afweging is besloten klager slechts heel kort van te voren in te lichten.

De commissie overweegt dat de wettelijke regeling geen grondslag biedt voor de opvatting dat betrokkene eerst in de gelegenheid moet worden gesteld om een klacht in te dienen en om schorsing van de bestreden beslissing te verzoeken alvorens deze beslissing ten uitvoer gelegd kan worden. Aanvaarding van die opvatting zou er toe kunnen leiden dat betrokkene de zorg wordt onthouden die volgens de geneesheer-directeur in het belang van betrokkene is. De commissie overweegt verder dat in artikel 8:16, tweede lid, Wvvgz geen termijn is bepaald waarbinnen de geneesheer-directeur de betrokkene schriftelijk in kennis moet stellen van zijn beslissing.

Vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid moet de geneesheer-directeur dit spoedig doen. Welke termijn aanvaardbaar is, hangt af van de omstandigheden van het geval.

De commissie constateert dat er een patstelling was ontstaan door de weigering van klager om medewerking te verlenen aan de behandeling. Er is vervolgens getracht te komen tot plaatsing in een BW. Ook zijn de mogelijkheden voor zelfstandig wonen onderzocht. Beiden bleken niet haalbaar. Het vervolgens intensiveren van de zorgverlening en dientengevolge de overplaatsing naar Veldzicht, waar behandeling met het gewenste hoger veiligheidsniveau kan worden geboden, acht de commissie op basis van het toestandsbeeld van klager een begrijpelijke keuze. Hierover is echter niet vooraf met klager gesproken. De commissie vraagt zich af of het in het algemeen bespreken met klager van de onmogelijkheid van afschaling van zorg en dat daardoor opschaling van zorg aan de orde zou zijn, wellicht tot een betere samenwerking zou kunnen hebben geleid. De snelheid waarmee in vrij korte tijd van het ene uiterste naar het andere uiterste is gegaan zonder dat daarover met klager is gecommuniceerd, maakt het voor klager verwarrend. Het was wellicht goed geweest klager hier meer in mee te nemen.

De commissie ziet ook dat verweerders een risico-inschatting hebben moeten maken gelet op het problematische gedrag van klager in de weken voorafgaand aan de overplaatsing. Verweerder 1 heeft toegelicht dat klager in die periode vaak onder invloed verkeerde en moeilijk gedrag liet zien. De inschatting was dat klager moeilijk benaderbaar was en dat door een eventueel verplaatsingsscenario eerder aan te kondigen dit kon resulteren in een vorm van agressie en mogelijk separatie. Het werd het meest veilig voor klager, medebetrokkenen en personeel geacht om een verplaatsing pas aan te kondigen wanneer dit ook concreet werd en klager daadwerkelijk kon worden overgeplaatst. De commissie kan dit standpunt en deze inschatting volgen.

Gelet hierop acht de commissie het feit dat de beslissing op dezelfde dag maar na de feitelijke overplaatsing op schrift gesteld is en aan betrokkene is verzonden niet onzorgvuldig. De Regionale klachtencommissie Wvvgz Groningen verklaart de klacht daarom **ongegrond**.

Aanvullend hierop overweegt de commissie dat de onvrede die klager ter zitting heeft geuit over de behandeling bij de FPA Zuidlaren niet is opgenomen in het klaagschrift. De klachtencommissie heeft geen mogelijkheid gehad om medewerkers te benaderen die hierbij betrokken zijn geweest en hen de mogelijkheid te bieden zich hiertegen te verweren. De klachtencommissie neemt dit deel van het besprokene ter zitting daarom niet mee bij de behandeling van de klacht. Indien klager wil dat dit ook nog wordt behandeld dan dient hij daar een aparte klacht over in te dienen.

Nu de klachtencommissie de klacht van klager ongegrond verklaart is er geen reden tot toekenning van een schadevergoeding.

Vervolg

Bent u het niet eens met de beslissing van de klachtencommissie ten aanzien van de aan u verleende verplichte zorg? Dan kunt u, conform artikel 10:7 Wvvgz, de zaak voorleggen aan de rechter.

Hiervoor dient u (betrokkene, vertegenwoordiger, zorgaanbieder of nabestaande) een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift bij de rechtbank in te dienen.

Houd er rekening mee dat dit moet binnen 6 weken nadat de beslissing aan de verzoeker is medegedeeld. De rechter zal dan zijn beslissing geven over de klacht.

Aldus gegeven te Groningen op 26 september 2023, door de voorzitter, en de leden, in aanwezigheid van de ambtelijk secretaris.

ambtelijk secretaris klachtencommissie

Secretariaat:

Regionale klachtencommissie Wvvgz Groningen

Postbus 128

9470 AC ZUIDLAREN

Deze uitspraak is verstuurd op 11 oktober 2023.